

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

FEBRUARIE/MAART 2016

MEMORANDUM

KWAZULU-NATAL

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 16 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP

NASIEN VAN DIE LEESBEGRIP:

- 1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- 3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/ EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.
- 4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING/LUG JOU MENING- vrae word geen punte toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.
- Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek mits die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- 6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- 7. Aanvaar dialektiese variasies.
- 8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meerkeusevraag**.

VRAAG 1

TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.1	(In die) Sahara-woestyn (In die) Sahara (Enige EEN)	1	1
1.2	 Om op plase te werk/vir plaaswerk. Om op plase gebruik te word. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	1
1.3	warm, ✓ droog ✓ en bergagtig ✓ (Mag in enige volgorde gegee word.)	3	1
1.4.1	Goud (myne)	1	1
1.4.2	 Daar is 'n standbeeld vir donkies opgerig. Die mense het 'n standbeeld vir donkies opgerig. (Of soortgelyk) 	1	1
1.5	trekkers	1	1
1.6	"diere wat alles verniel"	1	2
1.7	Hulle oë sit aan die kant van hulle koppe.	1	3
1.8	 Donkies waai die insekte weg (met hulle sterte). Donkies klap met hulle sterte na die insekte. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
1.9	groot/groter/langer ✓ klein/kleiner/korter ✓ (Nie groot/korter, ens. nie) (Enige EEN)	2	3
1.10	(Aan sy) tande	1	2
1.11	(Om donkies) warm te hou. (Of soortgelyk)	1	3
1.12	Donkies is doodgemaak omdat die mense gedink het daar was te veel donkies. (Of soortgelyk)	1	3
1.13	B vier B vier (Enige EEN)	1	3

	SUBTOTAAL:	24	
1.19	 Die titel sê presies waaroor die leestuk handel. Die titel beskryf die donkie net soos dit in die leesstuk staan. Die titel noem die donkie 'n wonderlike ding en dis presies wat die donkie is. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	5
1.18	 B harde, oninteressante werk doen. B harde, oninteressante werk doen. (Enige EEN) 	1	3
1.17	 Sulke diere kan ongelukke veroorsaak. Sulke diere kan skade aan motors veroorsaak. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
1.16	 D Bruikbaar D Bruikbaar (Enige EEN) 	1	3
1.15	 Dis teen die wet om diere/donkies te mishandel. Mense wat donkies mishandel, behoort nie donkies aan te hou nie. Dis beter vir die donkies om in 'n veilige plek te wees. Donkies verdien 'n goeie lewe. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	5
1.14	 (Die organisasies kan na die donkies kyk) omdat party eienaars nie omgee vir hulle donkies nie/hulle donkies verniel. (Die organisasies kan vir die donkies kos gee) omdat party eienaars nie genoeg geld het om vir hul donkies kos te koop nie. (Die organisasies kan vir die donkies die mediese sorg gee wat hulle nodig het) omdat die eienaars nie geld het om mediese sorg vir hulle donkies te gee nie. (Enige TWEE of soortgelyk) 	2	4

TEKS B: VISUELE TEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.20	dieselfde	1	3
1.21	43%	1	3
1.22	 (Die meeste leerders wat nie tot graad 12 aangaan nie, verlaat die skool) ná graad 10 ná graad 10 	1	3
1.23	 (Potlode) hou verband met skool. (Potlode) stel die skool/leer voor. (Potlode) is sinoniem met leer. (Potlode) laat jou dink aan skool/onderrig/leer. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
1.24	 (Die hoedjie) is sinoniem met verdere studies. (Die hoedjie) stel naskoolse opleiding voor. (Die hoedjie) impliseer tersiêre opleiding. (Die hoedjie) verwys na verdere kwalifikasies na skool. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
1.25	 B moontlike loopbane om na matriek te volg. B moontlike loopbane om na matriek te volg. (Enige EEN) 	1	3
	SUBTOTAAL:	6	I
	TOTAAL AFDELING A:	30	

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5 Vlak 4	Waardering Evaluering	7	23%	20%
Vlak 3	Afleiding	11	37%	40%
Vlak 2	Letterlik	12	40%	40%
Vlak 1	Herorganisasie	· -	, ,	13,0

AFDELING B: OPSOMMING

NASIEN VAN DIE OPSOMMING

Die opsomming word soos volg nagesien:

Puntetoekenning:

- o 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
- o 3 punte vir taal
- Puntetotaal: 10

Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:

- o 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
- o 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
- o 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe

Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het.

- o 6–7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
- 1–5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

Tel van woorde:

- Nasieners moet die getal woorde wat gebruik is, tel.
- Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
- Indien die kandidaat die vereiste getal woorde oorskry, lees tot by 65 woorde en ignoreer die res van die opsomming.
- Korter opsommings wat die vereiste feite bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

VRAAG 2: DINK HIERAAN WANNEER JY 'N SELFIE WIL NEEM

[Verwerk uit Die Burger Jip, Maandag 19 Mei 2014]

	TEKS	VERWAGTE ANTWOORDE
1.	Kies 'n mooi en interessante agtergrond vir jou selfie, byvoorbeeld 'n natuurtoneel. 'n Selfie van jou in 'n badkamer of by 'n begrafnis is heeltemal verkeerd.	Neem jou selfie teen 'n mooi/interessante agtergrond.
2.	As jy jou selfie in direkte sonlig neem, gaan die selfie dof wees. As jy jou selfie in te min lig neem, gaan jou selfie te donker wees. Daarom moet jy seker maak dat jy jou selfie in goeie lig neem.	Kies goeie lig om jou selfie te neem.
3.	Maak seker dat jy die regte klere dra vir die geleentheid wanneer jy jou selfie neem. Wanneer jy na 'n partytjie toe gaan, kan jy jouself in jou mooi klere afneem. Wanneer jy ontspan, moet mense aan jou kleredrag kan sien dat jy ontspan.	Neem 'n selfie met klere wat by die geleentheid pas.
4.	Deel 'n spesiale geleentheid met jou vriende. Wanneer jy jou verjaarsdag vier of by die matriekafskeid is, kan jy 'n selfie neem om vir almal te wys hoeveel jy dit geniet.	Neem 'n selfie by spesiale geleenthede om dit met almal te deel.
5.	Het jy 'n nuwe haarstyl, bril of klere? Neem 'n selfie om by jou vriende met iets nuuts te spog. Dit sal vir hulle ook lekker wees om dit te sien.	Spog met iets nuuts deur 'n selfie daarvan te neem.
6.	Mense maak asof hulle slaap, of hulle maak asof die fotograaf hulle onverwags afgeneem het, maar almal weet hierdie foto's is vals. Moenie situasies namaak wat nie bestaan nie.	Neem jou selfie in situasies wat regtig bestaan.
7.	As jy nie tevrede is met jou selfie nie, kan jy dit verbeter. Jy kan die toepassing "VSCO Cam" gebruik om jou selfie te redigeer.	Redigeer jou selfie om dit te verbeter.
	GETAL WOORDE = 227 woorde (± 200 woorde - Disjunktief)	GETAL WOORDE = 62 woorde (50 – 60/65 maksimum)
		TOTAAL AFDELING B: 10

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	2	20%	20%
Vlak 4	Evaluering		2070	2070
Vlak 3	Afleiding	4	40%	40%
Vlak 2	Letterlik	4	40%	40%
Vlak 1	Herorganisasie	4	.070	40%

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

NASIEN VAN TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

- 1. Spelling:
  - Eenwoord-antwoorde moet korrek gespel word.
  - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
  - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.
- 2. Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.
- 3. Aanvaar die letter EN/OF die korrekte antwoord wat volledig uitgeskryf is, by 'n meerkeusevraag.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
3.1	manipuleer	1	3
3.2	uitroepteken	1	1
3.3	 B Dit laat elke leser voel daar word net met hom/haar gepraat. B Dit laat elke leser voel daar word net met hom/haar gepraat. (Enige EEN) 	1	3
3.4	 almal hou nie van kampeer nie. die adverteerder se opinie wil hê dat mense by die ATKV se vakansie-oorde gaan kampeer. nie almal wil na ATKV vakansie-oorde gaan nie. die adverteerder wil die ATKV vakansie-oorde bemark. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
3.5	Sep – tem - ber	1	2
3.6	beste	1	2
3.7	 B kerkmuis B kerkmuis (Enige EEN) 	1	3
3.8	 Verskillende lettertipes Die woorde wat in verskillende vorms geskryf is Die leestekens/uitroeptekens Die foto van mense wat kampeer Die kindertekeninge Die woorde wat groot gedruk is Die vetgedrukte woorde (Enige TWEE of soortgelyk) 	2	5
3.9	 Mense wat daarvan hou om te kampeer. Mense wat goedkoop vakansie wil hou. Mense met kinders. Mense wat van ATKV-oorde hou. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	5
	SUBTOTAAL:	10	

VRAAG 4: SPOTPRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
4.1	Ag tog!	1	2
4.2	Gertjie sê vir sy pa dat hy nie sleg voel nie. (Die hele sin moet korrek wees om die punt te verdien)	1	2
4.3	 D hulle die wedstryd verloor het. D hulle die wedstryd verloor het. (Enige EEN) 	1	3
4.4	koerant nuusblad/dagblad (Enige EEN)	1	2
4.5	hartseer is oor	1	3
4.6	 Wie kon ook nie 50 lopies kry nie? Watter krieketspan kon ook nie 50 lopies kry nie? (Die hele sin moet korrek wees om die punt te verdien) (Enige EEN) 	1	2
4.7	warm	1	2
4.8	skinkbord jie	1	1
4.9	hom	1	2
4.10	Pa en Gertjie gesels terwyl hulle koffie drink.	1	2
	SUBTOTAAL:	10	I

VRAAG 5.1: LEESSTUK

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.1.1	waarop	1	3
5.1.2	agtiende	1	3
5.1.3	vuil	1	2
5.1.4	nie	1	3
5.1.5	in	1	1
5.1.6	reënwater	1	2
5.1.7	sleg te	1	2
5.1.8	silwerskoon	1	2
5.1.9	om gesonde kos te eet. (Die hele sinsdeel moet korrek wees om die punt te verdien)	1	2
5.1.10	groente	1	4
5.1.11	kinders	1	2
5.1.12	omdat hulle elke dag voor die televisie sit. (Die hele sinsdeel moet korrek wees om die punt te verdien)	1	4
5.1.13	My van is Dube. (Eienaam) Van ek hom ken, lees hy graag. (Voegwoord) (Enige sin waar die ander betekenis van die woord duidelik is.)	1	4
5.1.14	'n	1	1
	SUBTOTAAL:	14	

VRAAG 5.2: PRENT

VRAAG	ASSESERINGRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.2.1	elektrisiteit	1	3
5.2.2	ор	1	2
5.2.3	handdoek	1	2
5.2.4	verwarmer	1	2
5.2.5	afgeskakel	1	2
5.2.6	beker	1	2
	SUBTOTAAL:	6	l
	TOTAAL AFDELING C:	40	

Bloom se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 6	Sintese	3	7.5%	20%
Vlak 5	Evaluering	3	7.570	20 /6
Vlak 4	Analise	13	32.5%	40%
Vlak 3	Afleiding	13	32.570	40 /6
Vlak 2	Begrip	24	C00/	400/
Vlak 1	Kennis	24	60%	40%

AFDELING D: LETTERKUNDE

LUGSPIEËLINGS – Myicelie Pienaar

VRAAG 6

VERHAAL A: 'AG NEE DANKIE MAN, OUPA' - H du Plessis

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.1	 Waar Oupa was. Hoekom Oupa nie hulle afspraak nakom nie. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	1
6.2	 Haar man het 'n verhouding met 'n ander vrou gehad. Oupa het haar verneuk. Ouma was skaam oor haar man se gedrag. (Enige EEN) 	1	1
6.3	Hy was bang sy oupa is siek. Hy was bang dat sy oupa sou doodgaan. (Enige EEN)	1	1
6.4	 D 'n vergelyking. D 'n vergelyking. (Enige EEN) 	1	3
6.5	Sugardaddy	1	1
6.6	 Hy was eintlik te skaam om sy oupa saam met die jong vrou daar te sien. Hy was bang sy maats sou kon uitvind dat dit sy oupa was. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
6.7.1	 D het sommer goedkoop gelyk. D het sommer goedkoop gelyk. (Enige EEN) 	1	3
6.7.2	 B wou nooit sleg praat oor ander mense nie. B wou nooit sleg praat oor ander mense nie. (Enige EEN) 	1	3
6.7.3	 A was goed gebou en het gym toe gegaan. A was goed gebou en het gym toe gegaan. (Enige EEN) 	1	3

6.7.4	• C		
	het geglo Oupa behoort hom te skaam.	1	3
	C het geglo Oupa behoort hom te skaam.		
	(Enige EEN)		
6.8	simpotial	1	3
0.0	simpatiek		3
6.9	Kallie en sy maat het fliek toegegaan.	1	2 2
	 Kallie het gesien hoe Oupa voetjie-voetjie met die jong vrou speel. 	1	
	Kallie het gehoor dat sy grootouers gaan skei.	1	2 2
	Ouma het vir Kallie gesê hy moenie kant kies nie.	1	2
6.10	Dit spreek Kalie se woede/teleurstelling uit.		
	Die wys hoe min respek Kallie vir sy oupa het.		
	Dit wys hoe teleurgesteld Kallie in sy oupa was.	_	
	(Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.11	Hy was 'n getroude man.		
	Dit wys min respek vir sy vrou.		
	Dis immoreel van 'n getroude man.		
	(Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.12	Sy sou verneder word.		
	Sy sou woedend geraak het.		
	Sy sou vreeslik hartseer gewees het.		
	Sy sou vreeslik skaam gevoel het.	2	5
	(Enige TWEE of soortgelyk)	2	5
6.13	• D		
	Oupas en oumas maak ook soms foute.		
	D Oupas en oumas maak ook soms foute.	_	
	(Enige EEN)	1	3
	SUBTOTAAL:	20	·

VERHAAL B: 'DIE PRENTJIESMAKER' - P.J. du Plessis

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.14	 B Sy was baie bygelowig. B Sy was baie bygelowig. (Enige EEN) 	1	3
6.15	 Hulle was teleurgesteld. Hulle was ongelukkig daarmee. Hulle was geskok. Hulle het gedink die prentjie was aaklig/vreemd. (Enige EEN) 	1	1

6.16	 Dit was nie realisties nie. Dit was nie kleurvol nie. Hulle het nooit tevore 'n abstrakte kunswerk gesien nie. Hulle kon nie mense of diere daaraan herken nie. Die gebruik van lyne en vorms was vir hulle iets vreemds. 		
	(Enige EEN of soortgelyk)	1	1
6.17	Van Afrika	1	1
6.18	 Die prentjies het inkomste ingebring. Deur prentjies te verkoop, kon Ubombo kos op die tafel sit. 		
	 Dit het vir Ubombo wêreldwye erkening verdien. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	1
6.19	abstrakte	1	3
6.20	 Dit was die Franse mense wat 'n kunsgalery besit het. Ubombo het sy prente eers net vir sy mense geverf. Ubombo het sy prente direk aan die mense van die dorpe verkoop. Ubombo het sy prente direk aan besoekers verkoop. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
6.21.1	 E het met die besoekers gepraat. E het met die besoekers gepraat. (Enige EEN) 	1	3
6.21.2	 A het 'n sendingskool bygewoon. A het 'n sendingskool bygewoon. (Enige EEN) 	1	3
6.21.3	 B wou nie sê wanneer die reën gaan kom nie. B wou nie sê wanneer die reën gaan kom nie. (Enige EEN) 		3
6.21.4	 C was ongelukkig oor die koms van die reën. C was ongelukkig oor die koms van die reën. (Enige EEN) 	1	3

	SUBTOTAAL:	20	
6.26	 B erkenning van talent. B erkenning van talent. (Enige EEN) 	1	3
6.25	 Jy kan beroemd word. Dit help om jou selfvertroue te bou. Dit is goed vir jou selfbeeld. Jy kan meer geld kry. (Enige TWEE of soortgelyk) 	2	5
6.24	 Ek sou hulle geleer het dat daar meer as een vorm van kuns is. Ek sou nie vir hulle kwaad geword het nie omdat hulle min van kuns af weet. Ek sou probeer het om hulle te leer sodat hulle meer oor kuns kon verstaan. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
	 Ubombo het gesterf. Die Franse man het 'n bondel note aan Mthemba gegee. Die droogte is teen die middag gebreek. (Enige EEN of soortgelyk) 	1 1 1	2 2 2
6.23	 Mthemba het nie die reg gehad om te besluit oor Ubombo se werk nie. As die Franse vrou nie die prentjie gesien het nie, sou niemand die prentjie gekoop het nie. As die Franse vrou nie die prentjie gesien het nie, sou Ubombo se mense nie die geld gekry het wat hulle nodig gehad het nie. As die Franse vrou nie die prentjie oorsee geneem het nie, sou dit nooit waardeer kon word nie. (Enige EEN of soortgelyk) Die inwoners het voor die prentjie gestaan en kyk. 	1	4

Barrett se Taksonomie		Punte	%	%	
Vlak 5	Waardering	8	20%	20%	
Vlak 4	Evaluering		2070	2070	
Vlak 3	Afleiding	16	40%	40%	
Vlak 2	Herorganisasie	16	40%	40%	
Vlak 1	Letterlik		.070	1370	

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120